

Η Δυναστεία της Κίθαρης

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Δημήτρης Γεωργάς
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ - ΔΙΟΡΘΩΣΗ: Πένυ Ραμαντάνη
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Ατελιέ εκδόσεων
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ατελιέ εκδόσεων
ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Stanislas Darondeau "Ελληνίδες σε σκλαβοπάζαρο"

Έκδοση: Αθήνα, Μάιος 2025

ISBN: 978-960-468-420-5

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ ΣΤΑ SOCIAL MEDIA

© Copyright

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΙΧΑΛΗ ΣΙΔΕΡΗ

Ανδρέα Μεταξά 28 και Θεμιστοκλέους

Εξάρχεια, 106 81 Αθήνα

Τηλ.: 210 3301161-2-3 • Fax: 210 3301164

e-mail: info@siderisbooks.gr • www.siderisbooks.gr

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή του συνολικού περιεχομένου ή μέρους αυτού σε οποιοδήποτε μέσο, ηλεκτρονικό ή μη, χωρίς την έγγραφη άδεια του συγγραφέα και του εκδότη. Το παρόν αποτελεί προϊόν μυθοπλασίας. Τα πρόσωπα, τα ονόματα και οι καταστάσεις είναι φανταστικά. Οποιαδήποτε ομοιότητα είναι συμπτωματική και δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΣ

ΠΑΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΝ

Εικονογραφημένα Παραμύθια • Κόμικς • Παιδική και Εφηβική Λογοτεχνία

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Μυθιστόρημα • Ποίηση • Θέατρο • Δοκίμιο

ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ & ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

Εκπαιδευτικά • Σχολικά Βοηθήματα • Ιταλικά Εκπαιδευτικά

• Δίγλωσσα Λεξικά • Δίγλωσσοι Διάλογοι

ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ / ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ / ΙΣΤΟΡΙΚΑ / ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΎΛΗΣ

Εκδίδουμε έργα για παιδιά και ενηλίκους με επιμέλεια και σωστή προσέγγιση στη γνώση και στη φιλιαναγνωσία. Προβάλλονται, διαφημίζονται, προωθούνται στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Διαβάζουμε Έλληνες συγγραφείς. Στηρίζουμε το ελληνικό βιβλίο.

www.siderisbooks.gr

Δημήτρης Γεωργιάς

Η Δυναστεία της Κάθαρως

Λάρισα - Μάνη - Λίβανος (1770 - 1917)

 ΕΚΔΟΣΕΙΣ
Μιχαήλ
Σιδερίη

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ένας Μητροπολίτης, ο Ιερόθεος Α΄ (ή κατά άλλους Πρωτοσύγκελος), αποκτά νόθο παιδί, από τη σχέση του με την ευγενή Μαρίνα Γκρίλοβιτς. Αποποιείται τις ευθύνες του στέλνοντας τη Μαρίνα, ούσα οχτώ-εννιά μηνών έγκυος, στην οικογένειά του στη Βλαχία. Την αποστολή εμπιστεύεται σε έναν ληστοπειρατή, τον Μαυρογέρακα. Η Μαρίνα πεθαίνει κατά τη διαδρομή. Ο Μαυρογέρακας αφήνει το παιδί σε μια οικογένεια Σλάβων, καταχρώμενος όλα τα υπάρχοντα που είχε μαζί της. Το παιδί δεν αναγνωρίζεται, παραμένει όμως υπό την προστασία του Ιερόθεου, ονομαζόμενο Κωνσταντίνος Νεζερός.

Ένα ιστορικό μυθιστόρημα ξεκινώντας από τη Λάρισα το 1770 και φτάνοντας στον Λίβανο το 1918. Σε όλη τη διαδρομή, οι ήρωες έζησαν μέσα στον ιστορικό και λαογραφικό ιστό της εποχής και περιοχής τους. Έγινε χρήση πολλών ξένων λέξεων και διαλέκτων με γνώμονα να δείξω την πολυμορφία τους, κυρίως στον ελλαδικό χώρο, από Ισπανικά, Εβραϊκά, Σλάβικα, Αλβανικά, Ρωμαίικα και άλλα.

Ένα ταξίδι παρέα με την Ιστορία, τον μύθο, τον θρύλο, τον άνθρωπο με το κόκκινο πάντα αίμα.

Δυστυχώς και ανέντιμα, ο Ιερόθεος συζεί με μια νεαρή σκλάββα. Η σχέση δημιουργεί ένα παιδί, αγόρι. Και ξανά κάνει το ίδιο τραγικό λάθος. Αποποιείται και πάλι την ευθύνη, έναντι της ματαιοδοξίας του, ως ανώτερος κληρικός. Εμπιστεύεται και πάλι την απομάκρυνση του

νεογέννητου, στον Μαυρογέρακα. Αυτός το πουλά και το αντικαθιστά με ένα γυφτόπουλο. Αυτό στέλνεται σε εκκλησιαστικό οικοτροφείο για να προετοιμαστεί να γίνει κληρικός μέγας. Και εκεί που έχει πάρει το χρίσμα για ανώτερες σπουδές, τον διεκδικεί ως πατέρας ο Μαυρογέρακας. Γίνεται τελικά παπάς σε ένα ξεροχώρι της Μάνης, χωρίς να έχει κανένα ενδιαφέρον η ζωή του, μέχρι τα 45 του. Ένα πειρατικό φέρνει για πούλημα μια όμορφη παρθένα. Την αγοράζει και την κάνει γυναίκα του. Κάνουν ένα αγόρι και ένα δεύτερο αυτή, από τον άντρα που ήρθε να σκοτώσει το Μαυρογέρακα. Ο παπάς μαθαίνει πως ο ληστής δεν είναι πατέρας του, τσάμπα μια ζωή χαράμι. Γίνεται παπάς σε πειρατικό και εξαφανίζεται. Ξεσπά στη Μάνη λοιμός. Τα δυο παιδιά φυγαδεύονται και φτάνουν στο Μπατρούν του Λιβάνου. Προστάτης τους, το πρώτο νόθο παιδί του Μητροπολίτη, ο Κωνσταντίνος Νεζερός.

Τα δυο παιδιά (η πορεία τους μετά τη Μάνη, γράφεται στο δεύτερο μέρος της Δυναστείας της Κάθαρσης με τίτλο «ΑΠΟΚΑΘΗΛΩΣΗ») δημιουργούν μια άτεκνη Δυναστεία. Το μικρότερο παιδί παραλίγο να γίνει Πατριάρχης. Βασίλεια, Κέντρα Εξουσίας, Μασονικές – Τεκτονικές Στοές, Χρηματοοικονομικά και Πιστωτικά Ιδρύματα του τότε που είναι και του τώρα, Δόξα, Τιμή, Φόνοι, Παγκόσμιος Πόλεμος, Διεθνείς Ανακατατάξεις, Εκκλησίες, Πατριαρχία, Αγάπη, Έρωτας, Ευτυχία, Εκδίκηση και μέσα σε όλα και πάνω από όλα ενός Γύφτου αγνώστου γέννας, το Αίμα.

Στη Βαρβάρα και τον Γιώργο

GENESH

Θεσσαλία-Λάρισα 1769-1773

Η ενόχληση του μοιραίου

Λες και έπρεπε να γκρεμιστεί ο Άγιος Αχίλλειος το 1769, για να γίνει πρωτεύουσα η Λάρισα. Τι μπορεί να κάνει ο ανθρώπινος όχλος; Να ξαναγυρίσει στην αγέλη.

Ο τρόμος, οι λεηλασίες, οι δολοφονίες μέρες ολόκληρες, έκαναν τους Τούρκους, τους Αλβανούς και τους υπόλοιπους μουσουλμάνους, αγέλη σαρκοφάγων ζώων. Αν και ήξεραν ότι ο Άγιος δεν ήταν «μέσα»¹, δεν άφησαν τίποτα άκαυτο. Πολλοί προύχοντες Ρωμιοί, ειδοποιημένοι, κρύφτηκαν ή εγκατέλειψαν την πόλη, ενώ εσπευσμένα φυγαδεύτηκε ο Μητροπολίτης και πήγε στον Τύρναβο. Σκηνές εφιαλτικές έζησε ο απλός,

¹ Βλ. αντίστοιχη σημείωση στο Παράρτημα των σημειώσεων, σελ.501 (Α.Σ.Π.Σ) Νο 1.

λιγοστός σε σύγκριση, γραικικός² χριστιανικός πληθυσμός, που η μεγαλύτερή του άμυνα ήταν, όχι ο Αριστοτέλης ή ο Λεωνίδας, αυτοί είχαν ξεχαστεί πριν βγουν στις αυλές τους, αλλά ο Χριστός και ο Πατέρας Του.

Περί τα διακόσια μέτρα από τα αποκαΐδια του Αγίου Αχίλλειου και κοντά στην αγορά, ήταν η συναγωγή των Σεφαρδικών Εβραίων. Κυνηγημένοι Ρωμιοί έτρεξαν προς τη συναγωγή, να μπουν μέσα να κρυφτούν, να σωθούν, φωνάζοντας:

«Είμαστε Οβραίοι, είμαστε Οβριοί». Όσοι ήταν έξω σφαγιάστηκαν. Εκτός από κάποιους καθυστερημένους Εβραίους, που μόλις έβλεπαν τους επιτιθέμενους να έρχονται, ξεμάκρηναν από τον φοβισμένο χριστιανικό όχλο, έκαναν έναν κύκλο, κατέβαζαν οι άντρες τα βρακιά τους, τραβούσαν το πετσάκι από τα πηή τους, να δείξουν, ότι ήταν σουνητημένοι, φωνάζοντας με τρόπο, άνδρες γυναίκες:

«Σουνέτ, σουνέτ».

Άλλοι δε, κυνηγημένοι, που είχαν συγγενείς εξισλαμισθέντες χριστιανούς, κατέφυγαν έντρομοι στο Χασάν Μπέι το τζαμί, απέναντι από την καμένη εκκλησία. Φωνάζοντας και αυτοί:

«Είμαστε μουσουλμάνοι, Αλλάχ, Αλλάχ!... Αλλάχου άκμπαρ³».

Οι Αρμένιοι, που ήταν ξεχωριστό μιλέτ⁴ από τους

2 Ρωμαίικος ή γραικικός = όροι που επικρατούσαν για τους ελληνικής καταγωγής πολίτες.

3 Αλλάχου άκμπαρ (αραβ.) = Ο Αλλάχ είναι μεγάλος.

4 Το σύστημα μιλέτ (millet) ήταν η βάση του διαχωρισμού, των

Ορθόδοξους, φοβούμενοι μην τα γεγονότα τους επηρεάσουν, είχαν ειδοποιήσει τις εξέχουσες προσωπικότητες, όπως και στις άλλες μειονότητες, να προστατέψουν τις περιουσίες και τη ζωή τους. Ήρθαν στιγμές που Αρμένιοι, Καθολικοί, Προτεστάντες, είχαν αφήσει δούλους εμπιστοσύνης τους, με πουγκιά από γρόσια έξω από τα σπίτια, κτήματα, εκκλησίες, νεκροταφεία, να τα δίνουν στους επιτιθέμενους Τούρκους, Αλβανούς και απλούς μουσουλμάνους και να τους δείχνουν τα ρωμαίικα χριστιανικά σπίτια, να ξεσπάσουν την απάνθρωπη μανία τους.

Για τον Άγιο Αχίλλειο δεν δόθηκε άδεια να ξαναφτιαχθεί⁵, παρά τις πιέσεις και τα χρήματα που μαζεύτηκαν από τους ντόπιους αλλά και από όλη την Ευρώπη και ιδίως Ρωμιών, οι οποίοι ήταν πολύ πετυχημένοι ως έμποροι, ενώ σε πολλά μέρη της Βλαχίας, Πόντου, Μακεδονίας, κατείχαν και διοικητικές θέσεις. Ιδίως στην Κωνσταντινούπολη, αλλά και μέσα στην Πύλη, αρκετές παλιές φαναριώτικες οικογένειες, όπως οι Μαυροκορδάτοι, Κατακουζηνοί, Καρατζάδες και πολλοί άλλοι, ήταν ανώτεροι και ανώτατοι αξιωματούχοι του Οθωμανικού εκτελεστικού, δικαστικού, πολιτικού κατεστημένου⁶. Το αποκορύφωμα ήταν η τοποθέτηση του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου. Το 1698 είχε δημιουργηθεί γι' αυτόν, ένα ακόμη ανώτερο αξίωμα. Διο-

εθνοτήτων ή ομάδων, ανάλογα της θρησκείας τους, μέσα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία..

5 σελ. 501 (Α.Σ.Π.Σ) Νο 2

6 σελ. 501 (Α.Σ.Π.Σ) Νο 3.

ρίστηκε «Εξ Απορρήτων Φύλακας, των Μυστικών και Αρχιγραμματέας του Σουλτάνου».

Η Γενή Σεχίρ⁷, η Λάρισα του 1770, ήταν έδρα της τουρκικής διοίκησης Θεσσαλίας, αποτελούμενη από έξι συνοικίες: Τρανός Μαχαλάς, Ταμπάκικα, Σουφλάρια, Παράσχου, Αρναούτ και Πέρα Μαχαλάς.

Αρκετοί Ρωμιοί ζούσαν έξω από τον αστικό ιστό, στα Καλύβια⁸. Οι υπόλοιπες συνοικίες, κατοικούνταν στην πλειοψηφία τους από Οθωμανούς ενώ, η εβραϊκή συνοικία ήταν συγκεντρωμένη κοντά στην Αγορά, διακόσια περίπου μέτρα, νοτίως του λόφου του Αγίου Αχίλλειου. Κοντά στα εμπορικά, ζούσαν και ορισμένοι χριστιανοί μικροέμποροι. Στο Ξυλοπάζαρο – Τρανός Μαχαλάς, επίσης, ενώ λιγότεροι στα Ταμπάκικα.

Από όλη την περιοχή της Θεσσαλίας και της Μαγνησίας, Μητροπολίτες, ισχυροί κοτζαμπάσηδες, μορφωμένοι Ρωμιοί, οικονομικοί παράγοντες, εντός και εκτός ευρύτερης περιοχής, παράνομοι ή νόμιμοι οπλαρχηγοί και μερικοί άλλοι, σε κρατικές θέσεις τοπικά, διαβαλκανικά, στην Εσπερία⁹, Βλαχία, Μολδαβία, βρέθηκαν σε μυστική συνάντηση, στο μοναστήρι του Προφήτη Ηλία, στην περιοχή του Τύρναβου, την Καθαρή Δευτέρα του 1773. Βασικός σκοπός της συνάντησης ήταν η τρέχουσα διαμορφωμένη κατάσταση στη Θεσσαλία, η θέση της εκκλησίας απέναντι στον ίδιο τον κλήρο της,

7 Γενή Σεχίρ (τουρκ.) = νέα πόλη.

8 Οι Χριστιανοί της Λάρισας, την περίοδο εκείνη, εκκλησιάζονταν στη συνοικία των Καλυβίων.

9 Εσπερία = κυρίως η Δυτική Ευρώπη.

αλλά και ειδικά στους απλούς ανθρώπους. Επιπλέον, η αναδιοργάνωση των εκκλησιαστικών και μοναστηριακών περιουσιών, η ανέγερση εκκλησιών, οι τρόποι αποφυγής εξισλαμισμού χριστιανών, ιδιαίτερα Ορθόδοξων. Σχέσεις με τα άλλα δόγματα, εβραϊκό, αρμενικό, καθολικό.

Λόγω της ημέρας, της Καθαρής Δευτέρας και του πρόσφατου εθίμου «Μπουρανί», η συζήτηση δεν εισηλθε στα πεπραγμένα, τα οποία μερικά συνέταξαν ή συμπλήρωσαν γραμματείς τις δυο προηγούμενες μέρες.

Υπήρχαν και τρία άτομα, που δεν μιλούσαν καθαρά ούτε ελληνικά ούτε τούρκικα, αλλά ήταν συνοδοί ή και μπράβοι μερικών που είχαν έρθει από τη Μολδαβία, Βλαχία, εδώ και μέρες, μαζί με τα αφεντικά τους. Αυτοί διακριτικά, ήταν και οι τρεις μαζεμένοι σε ξεχωριστή παρέα. Μια ομάδα από τους παρευρισκόμενους, κυρίως οι οπλοφορούντες συνοδοί και οπλαρχηγοί, ήρθαν σε ευθυμία, ευτυχώς χωρίς να παρεκτραπούν ανεξέλεγκτα, αν και πολλές φορές, τα λόγια της αλήθειας, οι διαφορετικές απόψεις, οι προσωπικές αντιπάθειες, η ανθρώπινη έκφραση, παραλίγο να τους φέρουν στα χέρια.

Οι λογικότεροι και αυτοί που είχαν πει με μέτρο ή καθόλου, κατάφεραν η μεγάλη και διαφορετική, από όλες τις πλευρές, ομήγυρη, να παραμείνει σε ηρεμία στον χώρο και να μην αρχίσει κάθε ομάδα ή παράγοντας να φεύγει ή να διαπληκτίζεται έντονα. Τα λόγια έμειναν και έγιναν ορόσημα, για την αυριανή συζήτηση. Οι πολύ μορφωμένοι, που ήταν και οι περισσότεροι